

EUROZASTUPNIK TONINO PICULA ANGAŽIRAN JE U POMOĆI OTOCIMA

VIŠE NOVCA, INICIJATIVA I PRILIKA ZA GRAĐANE

➔ Otočna energetska tranzicija u sljedećem sedmogodišnjem razdoblju može očekivati više sredstava, a tražimo i posebnu proračunsku liniju za otoke kako se za novac ne bi morali natjecati s kopnom

HRVATSKI OTOCI SU POKAZALI DA U PROCESU ENERGETSKE TRANZICIJE MOGU PARIRATI EUROPSKIM PARTNERIMA TE DA SU, ŠTOVIŠE, ČESTO I KORAK ISPRED NJIH

Ljubica Vuko

slobodnadalmacija.hr

Hrvatski zastupnik u Europskom parlamentu Tonino Picula iznimno je angažiran i u osiguranju podrške europskim otocima u tranziciji na čiste izvore energije što otocima pruža ne samo mogućnost da postanu energetska samostatniji, već im otvara i nove mogućnosti zapošljavanja i razvoja.

Tajništvo za čistu energiju na EU otocima osnovano je u lipnju 2018., zahvaljujući vašem angažmanu. Što biste izdvojili kao ključna postignuća u proteklom razdoblju u pomoći otocima u tranziciji prema čistoj energiji?

- Čista energija za EU otoke je prva europska inicijativa energetske tranzicije namijenjena isključivo otocima. Najviše o njezinu uspjehu govori činjenica da je svoje mjesto našla u novom Europskom zelenom planu, najvažnijem dokumentu za budućnost Europske unije u sljedećih trideset godina. Što se tiče europskog proračuna za sljedeće sedmogodišnje razdoblje, otočna energetska tranzicija u sljedećem sedmogodišnjem razdoblju može očekivati više novca, više inicijativa i više prilika za građane da se u nju uključe. Ponosan sam što danas više ne razgovaramo o otocima kao o slijepoj točki europskih politika i institucija, već o načinima kako najbolje europske alate i politike stavi-

ti na raspolaganje otocanima. Uspjeh samog Tajništva potvrđen je i objavom natječaja za njegovu drugu fazu, novi dvogodišnji mandat i novi proračun. Rezultate bismo trebali znati do kraja ove godine kada bi druga faza i službeno trebala započeti. Istovremeno, oslanjajući se upravo na rezultate prve faze Tajništva, djeluje i tzv. facility. Radi se o novom Horizon 2020 projektu pod imenom NESOI (New Energy Solutions Optimised for Islands) koji će (su)financirati 60 uspješnih projekata energetske tranzicije, mobilizirati više od 100 milijuna eura investicija u sektor te značajno doprinijeti smanjenju emisija stakleničkih plinova do 2023. godine. Ispred nas je još puno posla, ali otoci su danas čvrsto uglavljeni u europsku agendu i s optimizmom gledam na europsku budućnost otoka. No, osim rada Tajništva, ipak valja posebno istaknuti i Međuskupinu Europskog parlamenta za mora, rijeke i otoke i priobalna područja. Ove sam godine u novom mandatu parlamenta postao njezinim predsjednikom, a s čak 107 zastupnika, gotovo 20 posto svih u EP, jedna je od najvećih i ima članove iz gotovo svih političkih grupacija. Drago mi je da je višegodišnje djelovanje okupilo neformalnu koaliciju za otoke diljem političkog spektra pa sad npr. parlament u službenom mandatu Fonda za pravednu tranziciju traži posebnu proračunsku liniju sredstava za otoke. Ako do kraja izborimo tu političku bitku s Komisijom i Vijećem, omogućit ćemo da se unutar ovog Fonda otoci za novac pre-

stanu natjecati s kopnom. To bi svakako bio dobar putokaz i za ostale fondove.

Drugi mogu od nas učiti

Kako u tom pogledu stoje hrvatski otoci? Što je sve obavljeno i što ih još čeka?

- Hrvatski otoci su pokazali da u procesu energetske tranzicije mogu parirati europskim partnerima te da su, štoviše, često i korak ispred njih. Tajništvo za čistu energiju za EU otoke je krajem 2018. raspisalo poziv na suradnju otocanima na koji su se javile i hrvatske otočne zajednice od kojih su sve četiri prihvaćene: Cresko-lošinjski arhipelag, Hvar, Brač i Korčula. Ove otočne zajednice su uz pomoć Tajništva daleko odmaknule u izradi planova energetske tranzicije, a možemo se

pohvaliti i nizom novih energetskih projekata na našim otocima od Visa do Cresa, na kojima se grade ili su se već izgradile solarne elektrane. Strateški dokumenti su preduvjet apliciranju na europske fondove, ali su i važan alat u planiranju lokalnog razvoja koji mora reflektirati potrebe i interese lokalnog stanovništva.

Uzimajući u obzir novi europski zeleni plan, možemo očekivati širenje postojećih, ali i pojavu novih inicijativa koji će i drugim hrvatskim otocima omogućiti uključivanje.

Interesa i potencijala nam u tom smislu ne nedostaje. Posebno izdvajam Krk i Zlarin koji se nisu uključili u europske inicijative, već su pokrenuli vlastite tranzicije kao re-

zultat strateškog promišljanja svoje budućnosti. Mislim da je to dobar podsjetnik svima da posjedujemo znanja i pamet za samostalno pokretanje i vođenje energetske tranzicije za koju nam EU može (i treba) biti podrška. Imamo sve što nam je potrebno za kreiranje rješenja od kojih drugi mogu učiti.

Memorandum iz Splita

Što predstoji u sljedećoj fazi u radu Tajništva za čistu energiju i koliko je sredstava na raspolaganju za pomoć otocima?

- Sljedeća faza Tajništva bit će fokusirana na podizanje kapaciteta otoka za samostalno provođenje energetskih projektnih natječaja. Drugim riječima, želimo vidjeti što višu razinu samostalnosti i samostalnosti otocima u planiranju i provedbi energetske tranzicije. Sredstva za rad druge faze smo amandmanom teškim dva milijuna eura osigurali malteški kolega Alfred

Sant i ja, i to na razdoblje od 24 mjeseca. Nadograđujući se na dosadašnji rad, Tajništvo će nastaviti pomagati otocima u pristupu zajednicama u svim fazama izrade tranzicijskih planova, a s posebnim naglaskom na pomaganje otocima u pristupu sredstvima iz gore spomenutog otočnog „facilityja“. Plan je i provesti studiju utjecaja za kona i propisa na razvoj otocinskih dekarboniziranih energetskih sustava, te predložiti rješenja za ključne prepreke. Očekujem da Tajništvo nastavi biti servis za sve otocane te da svojim radom pravda pozive na kreiranje trajnog radnog tijela za otoke.

Za to je značajan Memorandum iz Splita koji je potpisan u lipnju ove godine u okviru hrvatskog predsjedanja Vijećem ministara. Memorandum pruža jasnu političku podršku dugoročnom projektu energetske tranzicije europskih otoka te predstavlja prvi formulirani prijedlog modaliteta institucionalizirane suradnje na rješavanju otocinskih problema. Posebno je važno da Memorandum ističe potrebu za specifičnim pristupom svakom otoku, a što predstavlja značajan odmak od često kritiziranoga postojećeg pristupa koji teži jednom uniformiranom i nefleksibilnom rješenju za sve. Mislim da nas čeka vrlo uzbudljivo razdoblje u kojem možemo očekivati dobre vijesti za otoke i otocane.

Teška borba

I na plenarnoj sjednici održanoj povodom stanja u Europskoj uniji nakon prve godine mandata ovog sastava Europskog parlamenta i Europske

**ŠTO SMO MANJE OVISNI
O UVOZU ENERGENATA,
TO SMO I SIGURNIJI**

